अन्तर्हितः प्रकाशो वा दिव्यैर्दत्तवरैः शरैः। जहि शत्रूनमित्रघ्न मम शस्त्रभृताम्वर।
रामलक्ष्मणसुग्रीवाः शरस्पर्शं न तेऽनघ। समर्थाः प्रतिसोढुञ्च कुतस्तदनुयायिनः।
न गता या प्रहस्तेन कुम्भकर्णेन चानघ। वैरस्यापचितिः संख्ये तां गच्छ त्वं महाभुज।
त्वमद्य निशितैर्बाणैर्हत्वा शत्रून् ससैनिकान्। प्रतिनन्दय मां पुत्र पुराजित्येव वासवं।
इत्युक्तः स तथेत्युक्त्वा रथमास्थाय दंशितः। प्रययाविन्द्रजिद्राजं स्तूर्णमायोधनं प्रति। २९४४
ततो विश्राव्य विष्पष्टं नाम राक्षसपुङ्गवः। आह्वयामास समरे लक्ष्मणं शुभलक्ष्मणं।
तं लक्ष्मणोऽभ्यधावच्च प्रगृह्य सशरं धनुः। चासयंस्तलघोषेण सिंहः क्षुद्रमृगान् यथा।
तयोः समभवद्युद्धं सुमहज्जयगर्द्धिनोः। दिव्यास्त्रविदुषोस्तीव्रमन्योन्यस्पर्द्धिनोस्तदा।
रावणिस्तु यदा नैवं विशेषयति सायकैः। ततोगुरुतरं यत्नमातिष्ठद्बलिनाम्बरः।
तत एनं महावेगैरर्द्दयामास तोमरैः। तानागतान् स चिच्छेद सौमित्रिर्निशितैः शरैः। २९४५०
ते निकृत्ताः शरैस्तीक्ष्णैर्न्यपतन् धरणीतले। तमङ्गदो बालिसुतः श्रीमानुद्यम्य पादपं।
अभिद्रुत्य महावेगस्ताडयामास मूर्द्धनि। तस्येन्द्रजिदसंभ्रान्तः प्रासेनोरसि वीर्य्यवान्।
प्रहर्त्तुमैच्छत्तच्चास्य प्रासं चिच्छेद लक्ष्मणः। तमभ्यासगतं वीरमङ्गदं रावणात्मजः।
गदयाऽताडयत् सव्ये पार्श्वे वानरपुङ्गवं। तमचिन्त्यप्रहारं स बलवान् बालिनः सुतः।
ससर्ज्जेन्द्रजितः क्रोधात् शालस्कन्धं तथाङ्गदः। सोऽङ्गदेन रुषोत्सृष्टो बधायेन्द्रजितस्तरुः। २९४५५
जघानेन्द्रजितः पार्थ रथं साश्वं ससारथिं। ततो हताश्वात् प्रस्कन्द्य रथात् स हतसारथिः।
तत्रैवान्तर्दधे राजन् मायया रावणात्मजः। अन्तर्हितं विदित्वा तं बद्धमायञ्च राक्षसं।
रामस्तं देशमागम्य तत्सैन्यं पर्य्यरक्षत। स राममुद्दिश्य शरैस्ततोदत्तवरैस्तदा।
विव्याध सर्व्वगात्रेषु लक्ष्मणञ्च महाबलं। तमदृश्यं शरैः शूरो माययान्तर्हितं तदा।
योधयामासतुरुभौ रावणिं रामलक्ष्मणौ। स रुषा सर्व्वगात्रेषु तयोः पुरुषसिंहयोः। २९४६०
असृजत् सायकान् भूयः शतशोऽथ सहस्रशः। तमदृश्यं विचिन्वन्तः सृजन्तमनिशं शरान्।
हरयो विविशुर्व्योम प्रगृह्य महतीः शिलाः। तांश्च तौ चाप्यदृश्यः स शरैर्व्विव्याध राक्षसः।
स भृशं ताडयन् वीरौ रावणिर्मायया वृतः। तौ शरैराहतौ वीरौ भ्रातरौ रामलक्ष्मणौ।
पेततुर्गगनाद्भूमिं सूर्य्याचन्द्रमसाविव।
इति श्री महाभारते आरण्यपर्व्वणि रामोपाख्यानपर्व्वणीन्द्रजिद्युद्धे सप्ताशीत्यधिकद्विशतोऽध्यायः॥ २८७॥
॥ मार्कण्डेय उवाच॥ तावुभौ पतितौ दृष्ट्वा भ्रातरौ रामलक्ष्मणौ। बबन्ध रावणिर्भूयः शरैर्दत्तवरैस्तदा। २९४६५
तौ वीरौ शरबन्धेन बद्धाविन्द्रजिता रणे। रेजतुः पुरुषव्याघ्रौ शकुन्ताविव पञ्जरे।
तौ दृष्ट्वा पतितौ भूमौ शतशः सायकैश्चितौ। सुग्रीवः कपिभिः सार्द्धं परिवार्य्य ततः स्थितः।
सुषेणमैन्दद्विविदैः कुमुदेनाङ्गदेन च। हनुमन्नीलतारैश्च नलेन च कपीश्वरः।
ततस्तं देशमागम्य कृतकर्म्मा विभीषणः। बोधयामास तौ वीरौ प्रज्ञास्त्रेण प्रबोधितौ।